

โครงการสร้างและออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาปฐมวัย นวัตกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบ "วิถีพุทธ"

คณะผู้จัดทำโครงการ

1.นางสาวไพริน อินตานวล	571561321081
2. นางสาววิไลลักษณ์ สีธิ	571561321082
3. นางรัตติยา บุญเจริญ	571561321083
4. นางสาวอัจฉรี ทองน้อย	571561321084
5. นางสาวสมหญิง สุขสวัสดิ์	571561321085
6. นางสาวเกศนที ช้างอาจ	571561321090
7. นางสาวิตรี เตชะมานิต	571561321091
8. นางสาวอรรณ ศรีไม้	571561321100
9. นางสาวรจนา สายเครื่อง	571561321101
10.นางสาวจำนงค์ เครือรอด	571561321115

11. นางอรัทัย ไชยพูน 571561321116

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ

อาจารย์จันทรา แซ่ลิว

ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2557

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

คำนำ

โครงการสร้างและออกแบบนวัตกรรมการศึกษาปฐมวัย นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด"วิถีพุทธ" เป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนแบบวิถีพุทธ ที่ผู้จัดทำได้ศึกษาเพื่อที่จะนำไปใช้ในบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กล่าวคือจัดทำขึ้นมาเพื่อให้เด็กได้รับพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมและการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตที่ดีและยังพัฒนาให้เด็กเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา ทางผู้จัดทำจึงได้นำนวัตกรรมการเรียนการสอนที่จะนำไปใช้กับเด็กคือ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด "วิถีพุทธ"

นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด "วิถีพุทธ" เป็นนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน ที่ใช้ชีวิตหรือวิถีชีวิตเป็นตัวตั้ง เรียนรู้ให้รู้ตัวเองและรู้การอยู่ร่วมกันด้วยสันติ ระหว่าง

มนุษย์กับมนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม การจัดกิจกรรมตามแนวคิดวิถีพุทธบูรณาการผ่านกิจกรรมในชีวิตประจำวัน โดยฝึกทักษะของเด็ก ในแต่ละช่วงของวันได้แก่ การเล่น/การทำงาน(งานชีวิต) การกิน การนอน อย่างรู้คุณค่าที่แท้จริง เน้นการ สारวมกาย วาจา ใจ ด้วยการเจริญสติ มีจิตใจจดจ่ออยู่กับสิ่งที่ตนกระทำอยู่ มีจิตตามรู้สิ่งที่ปรากฏขึ้น

คณะผู้จัดทำได้ร่วมกันศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ"วิถีพุทธ" อย่างเต็มที่และจริงจังเป็นอย่างมาก นวัตกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด "วิถีพุทธ" ที่คณะผู้จัดทำได้จัดทำขึ้น หวังว่าผู้อ่านคงจะได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ และสามารถใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการค้นคว้าต่อไปได้ หากมีข้อผิดพลาดประการใดก็ขออภัยไว้ ณ ที่นี้

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

โครงการสร้างและออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาปฐมวัย

ชื่อ นวัตกรรม วิถีพุทธ

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ อาจารย์ จันทรา แซ่ลี้

คณะผู้จัดทำโครงการ

1.นางสาวไพริน อินตานวล	571561321081
2. นางสาววิไลลักษณ์ สีธิ	571561321082
3. นางรัตติยา บุญเจริญ	571561321083
4. นางสาวอัจฉรี ทองน้อย	571561321084
5. นางสาวสมหญิง สุขสวัสดิ์	571561321085
6. นางสาวเกศนที ช้างอาจ	571561321090
7. นางสาววิตรี เตชะมานิต	571561321091
8. นางสาวอรรณณ ศรีไม้	571561321100
9. นางสาวรจนา สายเครื่อง	571561321101
10.นางสาวจำนงค์ เครือรอด	571561321115
11. นางอรัญญา ไชยพูน	571561321116

ลักษณะของนวัตกรรม : มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ลักษณะ “สอนให้รู้ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น” การเรียนรู้ในชั้นเรียนจะเป็นลักษณะการบูรณาการพุทธธรรมในการเรียนรู้ ทั้งความรู้ กระบวนการฝึกปฏิบัติ และมีการวัดประเมินทุกหน่วยการเรียนรู้ โดยเฉพาะด้านคุณลักษณะนิสัย ศรัทธา ค่านิยม และโดยลักษณะนวัตกรรมวิถีพุทธ

จะเน้นการจัดสภาพทุกๆ ด้าน เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตามหลักพุทธธรรมอย่างบูรณาการ ที่ส่งเสริมให้เกิดความเจริญงอกงามตามลักษณะแห่งปัญญาวัตรธรรม 4 ประการ คือ

1. สัมปยุตตสังสวะ หมายถึง การอยู่ใกล้คนดี ใกล้ผู้รู้
2. สัทธัมมัสสวนะ หมายถึง เอาใจใส่ศึกษา โดยมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่ดี
3. โยนิโสมนสิการ หมายถึง มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ พิจารณาเหตุผลที่ดีและถูกวิธี
4. ธัมมานุสรมปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูก

ความเป็นมาและความสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กปฐมวัยถือได้ว่าเป็นระยะเวลาที่สำคัญที่สุดในการชี้แนะและปลูกฝังให้เด็กมี จริยธรรมอันดีงาม ทั้งนี้เพราะเด็กในช่วงวัยนี้ (0-5 ปี) มีอัตราการเจริญเติบโตทุกด้านทั้งร่างกาย สังคม จิตใจและ ปัญญา หากเด็กไม่ได้รับการสนับสนุนให้ได้ใช้สมองเพื่อการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่เอื้อและ พรั่งพร้อมอย่างเหมาะสม (enriched environment) แล้ว โอกาสที่จะได้รับการพัฒนาอย่างดีที่สุด (optimal window) จะมีน้อยลงหรือสายเกินไปที่จะได้รับ นอกจากนี้Piagetได้ให้แนวคิดว่าการพัฒนาทางสติปัญญามี ความเกี่ยวพันกับพัฒนาการทางจริยธรรม พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญา ของบุคคลนั้น เด็กที่อายุต่ำกว่า 8 ปี เป็นวัยที่จะรับกฎเกณฑ์และมาตรฐานทางจริยธรรมจากบิดามารดาครูและ เด็กที่โตกว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่กับเด็กที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กนั้นควรอยู่ในลักษณะของการเคารพซึ่ง กันและกันและการให้ความร่วมมือกัน ทั้งนี้ งานวิจัยของ บุษบง ตันติวงศ์ (2546) ได้ศึกษา รูปแบบการพัฒนาเด็ก ปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย: การศึกษาเพื่อชีวิตที่พอเพียง เพื่อค้นหาวิธีการพัฒนาเด็กไทยที่เหมาะสมกับธรรมชาติของวัย และเป็นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์พบว่า ครูและผู้อบรมเลี้ยงดูเด็กต้องพัฒนาดตนเองให้เป็นผู้ที่ดำเนินชีวิต อย่างมีสติและเปี่ยมด้วยความรักความเมตตา สารและประสบการณ์ที่จำเป็น คือ ธรรมชาติและวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถสอนได้ทั้งมิติของความจริง ความดี และความงาม และองค์ประกอบที่จำเป็นของรูปแบบ คือมี บรรยากาศที่อบอุ่นงดงามด้วยความรัก ความเมตตาต่อสรรพสิ่งและกลมกลืนกับความเป็นจริง ในธรรมชาติรอบตัว จะเห็นได้ว่าครูถือเป็นตัวแทนการขัดเกลาทางสังคม (socializing agent) ที่สำคัญในสถานศึกษา ครูมีบทบาทเป็น ทั้งผู้จัดการเรียนรู้และการเป็นแบบอย่างที่ดีในชีวิตประจำวัน โดยถือหลัก สอนให้รู้ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น นอกจากนี้ ต้องดำเนินการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน ตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547) การพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยการจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์และการปฏิบัติต่อกันระหว่างครูกับเด็ก และเด็กกับเด็ก ซึ่งต่างมีอิทธิพลต่อกันและกัน และการส่งเสริมอย่างถูกวิธีจะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง การวางรากฐานที่ดีให้กับเด็กปฐมวัยจึง เท่ากับเป็นการเตรียมสร้างพลเมืองที่ดีมีคุณภาพให้กับประเทศชาติ

ตามหลักการทางพุทธศาสนาถือว่า ชีวิตคือการศึกษาศึกษาชีวิตชีวิตและการศึกษาอยู่ที่เดียวกัน (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2541) เรื่อง จริยะหรือ จริยธรรม ไม่ได้แยกจากการศึกษาแต่เป็นเรื่องเดียวกัน กล่าวคือ เพื่อให้คนมี จริยะ ได้แก่การดำเนินชีวิตที่ดงามที่ประเสริฐ ก็ต้องมีการศึกษา คือ ฝึกฝน เรียนรู้ พัฒนาไป และเมื่อคนมีจริยะ ได้แก่ ดำเนินชีวิตที่ดงามไป เขาก็ยังได้ศึกษา คือได้เรียนรู้ ฝึกฝนพัฒนามากขึ้น(พระธรรม

ปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2543ข) คำว่า “จริยธรรม” ในความหมายทางพุทธศาสนา ซึ่งหมายถึง ระบบการดำเนินชีวิตที่ดี งามตามธรรมชาติประกอบด้วยปัจจัย 3 ประการคือ

- (1)ด้านพฤติกรรมภายนอกที่มีสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้ง ทางด้านสังคมและวัตถุ ตลอดจนชนชาตินั้น ได้แก่ ศีล
- (2)ด้านจิตใจที่มั่นคง เพราะการมีจิตใจที่มั่นคงเป็นแกน สำคัญในการพัฒนา ได แก่ สมาธิ
- (3)ด้านความรู้ ความเข้าใจในความเป็นจริง การมองเหตุผล ตลอดจนเข้าถึง ความเป็นจริงของธรรมชาติ ได้แก่ ปัญญา

ปัจจัย 3 ประการ นี้จะส่งผลต่อกันและเสริมซึ่งกันและกัน ในระบบ ความสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัยในการดำเนินชีวิต ฉะนั้น การดำเนินชีวิตหรือเป็นอยู่ ทั้งระดับศีลที่เราเรียกกันว่า ศีลธรรม ทั้งระดับจิตใจ คุณธรรมภายในหรือคุณภาพจิต สมรรถภาพจิต และสุขภาพจิตที่มีสมาธิเป็นแกนกลาง และทั้งระดับปัญญา ความคิด เหตุผล ความรู้เท่าทันความจริง รวมอยู่ในคำว่า จริยธรรม ทั้งสิ้น (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2543ก) ซึ่งแตกต่างจากจริยธรรมในความหมายของทางตะวันตกที่จำกัดแค่พฤติกรรมทางสังคมเป็น สำคัญ ตรงกับพระพุทธศาสนา คือ “ศีล” ซึ่งเป็นเพียงด้านหนึ่งของชีวิตมนุษย์ โดยคาบเกี่ยวไปถึงด้านจิตใจบ้าง เพียงในแง่ คุณธรรมไม่ครอบคลุมระบบการดำเนินชีวิตทั้งหมดของมนุษย์(พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2543ข) ทั้งนี้ทางพุทธศาสนายังถือว่า จริยธรรมต้องอยู่บนฐานของสัจธรรม คือความจริงของสิ่งทั้งหลายโดยเฉพาะความจริงของความเป็นไปตามเหตุปัจจัยหรือกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ เพราะเมื่อรู้ความจริงแล้ว ก็ทำให้สามารถปฏิบัติต่อสิ่งเหล่านั้นถูกต้องทำให้ปลอดปัญหาหรือแก้ปัญหาได้ (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2545)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็ก
2. เพื่อให้เด็กได้รับพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมและการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตที่ดี
3. เพื่อพัฒนาให้เด็กเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา

กลุ่มเป้าหมาย

เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรม

ขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรม

วัน เดือน ปี	ขั้นตอนการพัฒนา นวัตกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
8-9 พ.ย. 57	1. ขั้นตอนออกแบบ และการผลิต - เลือกนวัตกรรม - สร้างคู่มือ นวัตกรรม	- นักศึกษาเลือกนวัตกรรมที่สอดคล้องกับบริบท ของตนเองเป็นรายบุคคล - จับกลุ่มตามนวัตกรรมที่นักศึกษาเลือก - ศึกษางานวิจัย งานวิทยานิพนธ์ หนังสือ ตำรา เกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีของ..... - นำข้อมูลมาสร้างแนวคิดทฤษฎี นวัตกรรม โดยมีหัวข้อดังนี้ - - แนวคิดและหลักการ - - หลักการและเหตุผล - - การจัดสภาพแวดล้อมภายในภายนอก - - บทบาทครู เด็ก ผู้ปกครอง - - สื่อ และอุปกรณ์ที่ใช้ในบริบทของศูนย์ - - ประเมินผล - ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือ ตำรา และสร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวกับ แบบสอบถามความคิดเห็นการจัดการเรียน การสอนแบบวิถีพุทธในบริบทของศูนย์ - นำไปสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องดังนี้ - - นายก - - ปลัด/เทศบาล - - นักวิชาการ - - หัวหน้าศูนย์ - - กรรมการศูนย์ - - เพื่อนร่วมงาน	- นางสาววิไลลักษณ์ สีธิ
			- นางสาวอรรณ ศรีไม้
			- นางสาวไพลิน อินตานวล
			- นางสาวศิริ เตชะมานิต
			- นางรัตติยา บุญเจริญ
			- นางสาวอัจฉรี ทองน้อย
			- นางสาวเกศนที ช้างอาจ
			- นางสาวสมหญิง สุขสวัสดิ์
			- นางสาวรจนา สายเครื่อง

วัน เดือน ปี	ขั้นตอนการพัฒนา นวัตกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
		- ผู้ปกครอง - อื่นๆ - นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสอบถามมาสรุปผล ดังนี้ เห็นด้วยร้อยละ..... ไม่เห็นด้วยร้อยละ.....	
15-16 พ.ย. 57	ออกแบบแผนจัด ประสบการณ์และ ผลิต	- ออกแบบแผนจัดประสบการณ์และผลิตสื่อที่ สอดคล้องกับนวัตกรรมการเรียนการสอน แบบวิถีพุทธในบริบทศูนย์พัฒนาเด็ก	

วัน เดือน ปี	ขั้นตอนการพัฒนา นวัตกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
17-18 พ.ย. 57	2. ช้่นนำไป ทดลองใช้	- ทดลองจัดประสบการณ์ โดยการนำสื่อที่ผลิตไปใช้กับนักเรียนในศูนย์.... - มีการประเมินผลการใช้แผนจัดประสบการณ์และการผลิตสื่อ โดยหัวหน้าศูนย์ ผู้เรียนและตัวเอง ผลปรากฏว่า	
19-21	3. ช้่นนำไปใช้จริง	หลังจากที่นำแผนจัดประสบการณ์และสื่อไปใช้กับนักเรียนปรากฏว่าได้รับคำแนะนำผู้สอนจึงได้นำคำแนะนำไปปรับปรุงแก้ไขแผนจัดประสบการณ์และสื่อ - นำแผนจัดประสบการณ์และสื่อไปใช้จัดกิจกรรมกับนักเรียนชั้น.... ศูนย์.... ในวันที่	
19-21	4. ช้่นประเมินผล	- ประเมินความพึงพอใจของการใช้แผนจัดประสบการณ์และสื่อ โดยหัวหน้าศูนย์ตัวเองและนักเรียน	

วัน เดือน ปี	ขั้นตอนการพัฒนา นวัตกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
	5. ปรับปรุง	- สมาชิกในกลุ่มนำผลการประเมินจากแต่ละศูนย์มาวิเคราะห์ว่าจะต้องปรับปรุงแก้ไขตรงส่วนใด - สมาชิกในกลุ่มนำกลับไปแก้ไข - เก็บรวบรวมแผนจัดประสบการณ์และภาพการจัดกิจกรรมเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์ - นำเสนอผลการใช้แผนจัดประสบการณ์และสื่อในชั้นเรียนเป็น	

กระป๋องหาคู่เสียง

การดำเนินกิจกรรม

ชั้นนำ

ครูและเด็กสนทนาถึงความหมายและเนื้อหาของเพลง และสาธิตวิธีการฉีกกระดาษภาพต้นไม้ ครูพาเด็กเดินรอบ ๆ ศูนย์ ครูอธิบายและสาธิตวิธีการเล่นเกมจับคู่เสียง

ชั้นสอน

เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระ ครูพาเด็กเข้าแถวไปนั่งใต้ต้นไม้ ร่วมสนทนาถึงการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม แจกอุปกรณ์การฉีกปะ เด็กปฏิบัติกิจกรรมฉีกปะ ครูเพิ่มเติมปรับเปลี่ยนเด็กเล่นตามมุมเสรี ตามความสนใจ เด็กแบ่งกลุ่มเล่นเกมกระป๋องหาคู่เสียง

ขั้นสรุป

- เด็กปฏิบัติกิจกรรมฉีกปะได้ เสร็จแล้วช่วยกันทำความสะอาด และช่วยกันเก็บสื่อต่าง ๆ เข้าที่ให้เรียบร้อย
- ครูทบทวนอีกครั้งเรื่องเกี่ยวกับการดูแลรักษาธรรมชาติ

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

ปลาน้อยจากใบมะพร้าว

การดำเนินกิจกรรม

ชั้นนำ

- ครูกล่าวทักทายเด็กๆและสอบถามเด็กๆว่ารู้จักสัตว์อะไรบ้าง
- วันนี้เราจะมาทำท่าทางเป็นปลากันและให้เด็กๆว่ายเป็นปลาไปรอบๆห้องและครูร้องเพลงปลา

ชั้นสอน

- วันนี้ครูมีนิทานมาเล่าให้ฟังเกี่ยวกับสัตว์น้ำ
- ครูสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน ถามคำถามให้เด็กๆตอบ เช่น ในนิทานมีสัตว์อะไรบ้างและอยู่ที่ไหน
- เมื่อเด็กๆรู้จักสัตว์น้ำ แล้วครูก็จะให้เด็กทำท่าเลียนแบบสัตว์ จากนั้นให้เด็กจับคู่ภาพกับเงาสัตว์น้ำ
- ครูบอกเด็กๆว่าวันนี้เราจะมาสานปลาน้อยกัน โดยครูแนะนำอุปกรณ์และสาธิตการสานปลาให้เด็กๆดู มีขั้นตอนดังนี้ ๑. นำใบตาลหรือใบมะพร้าวมาตัดให้ได้ 2 เส้น ๒. นำเส้นที่ 1 มาพันกับนิ้วมือให้ได้ 2 ห่วง ๓. นำอีกเส้นมาพับครึ่งแล้วสอดเข้าไปในห่วงเส้นแรก ๔. ค่อยๆดึงให้ตึงแล้วก็จะได้ปลาน้อยเสร็จแล้วเอาเชือกผูกติดกับก้านมะพร้าว
- เมื่อเด็กๆทำเสร็จครูบอกให้เด็กช่วยเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย

ขั้นสรุป

- คุณครูและเด็กได้นำปลาที่ได้ไปทดลองลอยน้ำเป็นการตกปลา โดยผลัดเปลี่ยนกันเล่นจนครบ

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

จับคู่ผลไม้รวม

การดำเนินกิจกรรม

ชั้นนำ

- ครูกล่าวทักทายและถามเด็กๆว่ารู้จักชื่อผลไม้
- วันนี้เราจะมา ร้องเพลง ส้มกล้วย มะละกอ แอปเปิ้ล ให้เด็กทำท่าทางประกอบเพลงตามครู

ขั้นสอน

- วันนี้ครูมีผักผลไม้ของจริงและของปลอมให้เด็กบอกชื่อผลไม้ที่ครูนำมา
- ครูและเด็กร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับผลไม้ ครูถามเด็กให้เด็กตอบ เช่น ผลไม้มีชื่อว่าอะไร
- ครูให้เด็กเล่นเกมจับคู่ผลไม้รวม ให้เล่นจนครบทุกคน
- ครูให้เด็กเก็บสื่อผลไม้รวมใส่กล่องไปวางที่มุมเกมการศึกษา

ขั้นสรุป

- ครูพาเด็กๆออกไปเล่นเกมส่งผลไม้ที่กลางสนาม ครูสาธิตวิธีการเล่นแล้วแบ่งกลุ่มออกเป็น2กลุ่ม
- เด็กเล่นเกมส่งผลไม้และทบทวนกิจกรรมชื่อของผลไม้อีกครั้งให้เด็กพูด

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

จิกซอว์เด็กไหว้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ (กล่าวทักทายและเกริ่นนำประสบการณ์เดิมของเด็ก)

- คุณครูกล่าวและทักทาย สวัสดีครับ/คะ
- วันนี้เราจะมาร้องเพลง สวัสดี ครับ สวัสดีคะ

ขั้นสอน

- วันนี้คุณครูมีนิทานมาเล่าให้เด็กๆ ฟังเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ
- คุณครูสนทนาเนื้อหาในนิทาน ถามคำถามให้เด็ก ๆ ตอบ มีใครบ้าง อยู่ที่ไหน ใครมีนิสัยอย่างไรบ้าง
- เมื่อเด็ก ๆ รู้จักมารยาทในการปฏิบัติตนในการไหว้แล้วแบ่งเด็กเป็น 3 กลุ่ม ให้เด็ก ๆ เล่นเกมตัดต่อภาพจิกซอว์เด็กไหว้ให้สมบูรณ์ จากนั้นเวียนไปเล่นเกมให้ครบ 3 กลุ่ม
- คุณครูบอกเด็กๆ ว่าวันนี้คุณครูจะให้เด็ก ๆ ระบายสีรูปภาพเด็กไหว้
- เมื่อเด็กๆ ทำเสร็จ คุณครูให้เด็กช่วยกันเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย

ขั้นสรุป

- คุณครูพาเด็กๆ ออกไปนอกห้อง ให้เด็ก ๆ ให้เด็กเล่นเกม รี รี ข้าวสาร
- เมื่อเด็ก ๆ เล่นเสร็จแล้วคุณครูทบทวนอีกครั้งให้เด็ก ๆ มีมารยาทต้องทำอะไรบ้าง

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

หัวไก่แสนสวย

การดำเนินกิจกรรม

ชั้นนำ

ครูและเด็กร่วมกันร้องเพลง สัตว์เลี้ยงของฉัน โดยให้เด็กร้องชื่อสัตว์ที่ละชนิด และเลียนแบบเสียงร้องของสัตว์ชนิดนั้น ๆ ลงไปในเนื้อเพลง

ชั้นสอน

1. ครูเขียนชื่อสัตว์ที่เด็กร้องบนกระดาน และให้เด็กบอกว่าสัตว์ชนิดใดเป็นสัตว์เลี้ยง ให้คุณค่าหรือประโยชน์ต่อผู้เลี้ยงอย่างไร
2. ครูให้เด็กยกตัวอย่างสัตว์เลี้ยงภายในชุมชนของตนให้เพื่อนฟัง และบอกว่าผู้เลี้ยงหรือเจ้าของเลี้ยงสัตว์เหล่านั้นอย่างไรบ้าง
3. ครูอธิบายถึงหลักคุณธรรมที่ผู้เลี้ยงควรมีเพื่อใช้เลี้ยงสัตว์ ซึ่งจะทำให้สัตว์และผู้เลี้ยงมีความสุข

ขั้นสรุป

1. ครูและเด็กร่วมกันสรุปคุณธรรมที่ผู้เลี้ยงพึงมีต่อสัตว์เลี้ยง และสิ่งไม่ควรปฏิบัติต่อสัตว์เลี้ยงมีอะไรบ้าง ทำอย่างไร จึงจะเรียกว่ามีเมตตาต่อสัตว์
2. ครูอธิบายภาพในชุดเสริมประสบการณ์ ธรรมชาติรอบตัว

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

หนอนน้อย

การดำเนินกิจกรรม

1. คุณครูกล่าวและทักทาย และสอบถามเด็กๆว่าผีเสื้อมีลักษณะอย่างไรและกินอะไรเป็นอาหาร

2.วันนี้ครูมีเพลง หนอนผีเสื้อ ให้เด็กๆฟัง ครูจะทำท่าทางประกอบ
เพลงให้เด็กดู แล้วให้เด็กๆ ทุกคนแสดงท่าทางตามครู

ชั้นสอน

- 1.วันนี้คุณครูมีวิดิทัศน์มาให้เด็กๆ ดูเกี่ยวกับวงจรชีวิตของผีเสื้อ
- 2.คุณครูสนทนาเนื้อหาในวิดิทัศน์ ถามคำถามให้เด็ก ๆตอบ เช่น
 - เด็ก ๆ เคยเห็นหนอนไหม
 - หนอนมีลักษณะอย่างไร
 - อะไรออกมาจากไข่
 - เด็ก ๆ คิดว่าเจ้าหนอนเป็นลูกใคร
 - หนอนอาศัยอยู่ที่ไหน
 - ทำไมหนอนจึงเกาะอยู่ตามใบไม้
 - หนอนกินอะไรเป็นอาหาร
 - ดักแด้มาจากไหน
 - เด็ก ๆ คิดว่า ดักแด้แปลงร่างเป็นอะไร
- 3.เมื่อเด็ก ๆ รู้จักวงจรชีวิตของผีเสื้อ คุณครูจะแบ่งเด็กเป็น 3 กลุ่ม กลุ่ม
ส้ม กลุ่มแดง โม กลุ่มมั่งคุด ให้เด็ก ๆเล่นเกมภาพตัดต่อวงจรชีวิต
ผีเสื้อให้สมบูรณ์ จากนั้นเวียนไปเล่นเกมให้ครบ 3 กลุ่ม
- 4.เมื่อเด็กเล่นเกมภาพตัดต่อเสร็จ ครูบอกเด็กๆ วันนี้ครูมีนิทาน เรื่อง
มดกับดักแด้
- 5.คุณครูบอกเด็กๆว่าวันนี้คุณครูจะให้เด็ก ๆ ประดิษฐ์หนอนน้อยแสน
สวย โดยคุณครูแนะนำอุปกรณ์และสาธิตการประดิษฐ์หนอนน้อย
แสนสวยให้เด็กๆดู มีขั้นตอนดังนี้

- ใช้กรรไกรตัดแฉงไข่กระดาษเป็นแถว ๆ สั้นบ้างยาวบ้าง
- จากนั้นใช้สีโปสเตอร์ระบายสีตัวหนอน ตามจินตนาการ ทัวทั้งตัวหนอน
- เมื่อระบายสีเสร็จแล้ว ใช้ปากกาเคมีตกแต่งตาและลำตัวให้สวยงาม

5. เมื่อเด็กๆ ทำเสร็จ คุณครูช่วยให้เด็กเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อยแล้ว บอกว่าใช้อย่างประหยัด

ขั้นสรุป

1. คุณครูพาเด็กๆ ออกไปนอกห้อง แบ่งเด็กเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มดอกไม้ และกลุ่มผีเสื้อ แต่ละกลุ่มยืนห่างกัน 2-3 เมตร
2. ครูชี้แจงและสาธิต ขั้นตอนการเล่นเกม เมื่อครูเป่านกหวีด 1 ครั้ง ให้ผีเสื้อวิ่งไปหาดอกไม้เมื่อจับได้คู่แล้วให้นั่งลง แล้วสลับกันเป็นผีเสื้อและดอกไม้
3. เมื่อเด็ก ๆ เล่นเสร็จแล้วคุณครูทบทวนอีกครั้งว่าก่อนที่จะเป็นผีเสื้อนั้นเคยเป็นสัตว์อะไรมาก่อนบ้าง

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นการจัดการเรียนการสอนแบบวิถีพุทธมาใช้ในบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านบ่อแก้ว โดยผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มผู้บริหารเทศบาลตำบลบ่อแก้ว หัวหน้าศูนย์ และผู้ปกครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านบ่อแก้ว จำนวน 20 ชุด ประกอบไปด้วย 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ ตำแหน่ง

ส่วนที่ 2 ความต้องการที่จะนำการจัดการเรียนการสอนแบบวิถีพุทธมาใช้ในบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านบ่อแก้ว คือ ต้องการ กับไม่ต้องการ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นในการนำการจัดการเรียนการสอนแบบวิถีพุทธมาใช้ในบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านบ่อแก้ว

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาแต่ละส่วนมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเพศ

เพศ	จำนวน /คน	คิดเป็นร้อยละ
ชาย	8	40
หญิง	12	60
รวม	20	100

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศผู้หญิง คิดเป็นร้อยละ 60 เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 40

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
นายก	1	5
หัวหน้าส่วนศึกษา/ นักวิชาการ	1	5
เพื่อนร่วมงาน	0	0
หัวหน้าศูนย์	1	5
ผู้ปกครอง	17	85
รวม	20	100

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งเป็นผู้ปกครองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85 รองลงมาคือ ตำแหน่งนายก หัวหน้าส่วนศึกษา/นักวิชาการ และหัวหน้าศูนย์มีจำนวนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 5 ตำแหน่งที่ไม่มีเลยคือเพื่อนร่วมงาน

ส่วนที่ 2 ความต้องการที่จะนำการจัดการเรียนการสอนแบบวิถีพุทธมาใช้ในบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านบ่อแก้ว

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกความต้องการที่จะนำการจัดการเรียนการสอนแบบวิถีพุทธมาใช้ในบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านบ่อแก้ว

ความต้องการ	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
ต้องการ	20	100
ไม่ต้องการ	0	0
รวม	20	100

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการที่จะนำการจัดการเรียนการสอนแบบวิถีพุทธมาใช้ในบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านบ่อแฮ้วมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นในการนำการจัดการเรียนการสอนแบบวิถีพุทธมาใช้ในบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านบ่อแฮ้ว

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และระดับความคิดเห็นในการนำการจัดการเรียนการสอนแบบวิถีพุทธมาใช้ในบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านบ่อแฮ้ว

รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (แปลผล)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
แนวคิดและหลักการของนวัตกรรมแนวคิดแบบ วิถีพุทธ	15 (75.00)	4 (20.00)	1 (5.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.70 (มากที่สุด)
หลักการและที่มาของการเลือกแนวคิดแบบวิถี พุทธในบริบทของ ศพด.	11 (55.00)	8 (40.00)	1 (5.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.50 (มาก)
การจัดการเรียนการสอนแบบวิถีพุทธในบริบท ของ ศพด.	6 (30.00)	11 (55.00)	3 (15.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.15 (มาก)
การจัดสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับแนวคิด แบบวิถีพุทธในบริบทของ ศพด.	6 (30.00)	8 (40.00)	6 (30.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.00 (มาก)
สื่อและอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับแนวคิดแบบวิถี พุทธในบริบทของ ศพด.	6 (30.00)	9 (45.00)	5 (25.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.05 (มาก)
การประเมินผลที่สอดคล้องกับแนวคิดแบบวิถี พุทธในบริบทของ ศพด.	6 (30.00)	10 (50.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.10 (มาก)
บทบาทครูที่เหมาะสมกับแนวคิดแบบวิถีพุทธใน บริบทของ ศพด.	11 (55.00)	5 (25.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.35 (มาก)
บทบาทนักเรียนที่เหมาะสมกับแนวคิดแบบวิถี พุทธในบริบทของ ศพด.	11 (55.00)	5 (25.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.35 (มาก)
บทบาทผู้ปกครองที่เหมาะสมกับแนวคิดแบบวิถี พุทธในบริบทของ ศพด.	15 (75)	6 (30.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.30 (มาก)
ความเป็นไปได้ที่จะนำการจัดการเรียนการสอน แบบแนวคิดแบบวิถีพุทธในบริบทของ ศพด.	15 (75)	6 (30.00)	5 (25.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.20 (มาก)
ผลเฉลี่ยรวม						4.27 (มาก)

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการของนวัตกรรมแนวคิดแบบวิถีพุทธมา
ใช้ในบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านบ่อแก้ว โดยภาพรวมในมีระดับความคิดเห็นมาก ($X = 4.27$) เมื่อพิจารณาราย

ละเอียดแต่ละข้อแล้ว พบว่า แนวคิดและหลักการของนวัตกรรมแนวคิดแบบวิถีพุทธมีระดับความคิดมากที่สุด ($X = 4.70$)
หลักการและที่มาของการเลือกแนวคิดแบบวิถีพุทธ ในบริบทของ ศพด.มีระดับความคิดเห็นมาก